

LEIPZIG UNIVERSITY, FACULTY OF SOCIAL
SCIENCES AND PHILOSOPHY

II International scientific conference
**MODERN EDUCATIONAL SPACE:
THE TRANSFORMATION OF NATIONAL
MODELS IN TERMS OF INTEGRATION**

October 25, 2019

Proceedings of the Conference

Technologies for the development of personal resources
Actual questions of practical psychology
Theory and practice of social work
Actual problems of social-pedagogical researches

Leipzig – 2019

Organising Committee

Joachim Feldmann	<i>Professor, Dr., Head of the Dean's Office, Leipzig University, Germany;</i>
Bernd Süßmuth	<i>Professor, Dr. of Economics, Head of Institute of Empirical Economic Research;</i>
Dariusz Tulavecz`ky`	<i>Prof., Dr Hab. of Social Sciences, University of John Paul II, Krakov, Poland;</i>
Sonya Borisova Ilieva	<i>Prof., Dr. Hab., editor-in-chief of Socio-Brains journal, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;</i>
Tereza Giza	<i>Dr hab., Professor, Head of Department of Social Pedagogy and Resocialization of the Holy Cross University, Kielce, Poland;</i>
Iryna Shaposhnykova	<i>Associate Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Psychology, History and Sociology, Kherson State University, Ukraine;</i>
Kostiantyn Shaposhnykov	<i>Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;</i>
Nino Turabelidze	<i>Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Humanities, Sulxhan-Saba Orbeliani Teaching University (SABAUNI), Georgia.</i>

Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration: Conference Proceedings, October 25, 2019. Leipzig: Baltija Publishing. 180 pages.

ISBN 978-9934-588-18-1

© Leipzig University,
Faculty of Social Sciences and Philosophy, 2019

CONTENTS

SECTION 1. TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF PERSONAL RESOURCES

Гладкова В. М. Акмесинергетичне професійне самовдосконалення менеджера освіти ...	1
Грицук О. В. Синтез когнітивних та емоційних процесів у вирішенні життєвих ситуацій здобувачів та викладачів закладів вищої освіти	4
Коршевнік Т. В. Проектна діяльність у шкільній біологічній освіті	6
Семенова М. О. Розвиток ресурсів особистості майбутнього вчителя засобами дослідницької технології	10
Sergeyeva T. V., Iamnytskyi S. O. Multidisciplinary approach to the construction of students' competence profiles	14
Тадеуш О. М. Коучинг як сучасна технологія партнерської взаємодії в освітньому середовищі вищої школи	18

SECTION 2. ACTUAL QUESTIONS OF PRACTICAL PSYCHOLOGY

Василевська О. І., Дворніченко Л. Л. Психічне здоров'я особистості і виклики сьогодення	23
Волошенко М. О. Психологічна підготовка до батьківства як чинник пренатального розвитку	26
Диаб Набил Ценность собственной жизни и временная трансспектива у студентов	28
Капінус О. С. Проблема формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України	31
Красильников И. А. Развитие жизнеспособности у учащихся в контексте выбора образовательной парадигмы	35
Максимец С. М. Дослідження соціально-психологічних чинників іміджу організації.....	38

Малихіна О. Є., Турішева Л. В. Формування психологічної готовності педагогів до навчання дітей з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти.....	42
Михальчук Ю. О. Психологічна допомога мамам, що виховують дітей з особливостями в розвитку: практичний аспект вивчення.....	45
Nazymko O. V. Determination of students profiles according to the internal speech actions while learning foreign language.....	49
Overchuk V. A. Psychological support of professional orientation of high school students of with special needs in conditions of inclusive environment.....	52
Олійник А. В. Психопрофілактика суїцидальності засобами релігійної віри.....	55
Parasiei-Hocher A. O. Psychological aspect in reform of orphan institutions in Ukraine.....	58
Петяк О. В., Антонова З. О., Руденок А. І. Індивідуально-психологічні особливості прояву почуття ревності у шлюбних партнерів.....	61
Rysovana L. M., Alekseienco R. V. Some aspects of adapting medical students	65
Швець О. М. До проблеми цілісного розвитку особистості	68
SECTION 3. THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK	
Вікторова Л. В., Князева М. О. Організація іншомовної підготовки людей похилого віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій.....	73
Осетрова О. О. Філософські засади соціальної роботи із суїцидальними клієнтами та їх родичами	76
SECTION 4. ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL-PEDAGOGICAL RESEARCHES	
Авчіннікова Г. Д., Ставчук Н. В. Становлення Міжнародного університету Шиллера.....	79
Андрусинин Т. Б. Гендерні стереотипи в системі музичного мистецтва: нормативні поняття та аналогії.....	81

Волошина А. Л., Сычевская Л. Е., Олейник Л. Г. «Козацька світлиця» как форпост просветительской деятельности о казачестве	85
Долга О. Д. Феномен мультимедіа в освітньому просторі: історико-культурний вимір	89
Зайченко Н. І. Солідарність як ціннісний орієнтир сучасної соціальної педагогіки (за іспаномовними джерелами).....	93
Zelenska O. P. The role of culturology in the professional training of the cadets at the establishments of higher education of the system of the ministry of internal affairs of Ukraine	97
Isayeva O. S., Mukan N. V. Priority of humanities to medical students	100
Кравцова Н. Г. Дихотомія «індивід – суспільство» у науковому доробку Джона Дьюї.....	104
Курчатова А. В. Основні форми, методи і прийоми формування поведінки дитини під час освітньо-виховного процесу в ЗДО.....	108
Лазарєв О. В., Фернос Ю. І. Формування фахової комунікативної компетентності у нефілологічному освітньому просторі	113
Маринченко Г. М., Ніколаєв І. Є. Роль ІКТ в самоосвіті та розвитку професійної компетентності вчителя суспільствознавчої галузі	116
Mikhailichenko I. V., Vertel A. V. Rudolf Steiner als Gründer der menschlichen Pädagogie	120
Мільто Л. О. Сучасний розвиток ідей педагогічної майстерності в Україні.....	123
Мозгальова Н. Г., Черкашина О. В., Барановська І. Г. Теоретичні аспекти науково-дослідної роботи майбутніх учителів музики.....	127
Мороз М. О. Критеріально-рівневий аналіз професійної компетентності майбутніх учителів музики.....	130
Опалюк Т. Л. Розвиток адаптивності та соціальної рефлексії майбутніх працівників соціальної сфери у процесі професійної підготовки	134

Павлюк Б. В. Підготовчий та констатувальний етапи експериментальної перевірки ефективності організаційно-педагогічних умов формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи.....	138
Пагута Т. І. Вплив освітнього середовища на естетичний розвиток молодшого школяра.....	141
Рапов S. F. Aspekte der sprachliche und technische Kompetenz in der Übersetzungs – und Dolmeteschunterricht	145
Прус Н. О. Формування полікультурності майбутніх фахівців на заняттях з іноземної мови.....	148
Samko A. M. The role of academic integrity in philosophical-pedagogical works of S. Honcharenko.....	152
Sizov V. V., Slavskya Ya. A. The transformation of anthropocentrism in pedagogy as the consequence of world globalisation processes.....	155
Танасійчук А. М., Марценюк І. С. Впровадження стратегії диверсифікації на підприємстві за допомогою digital-інструментів.....	159
Хміляр І. Р. Досвід ступеневої освіти Швейцарії у процесі підготовки медичних сестер України	162
Чубрей О. С. Сучасні тенденції трансформації системи післядипломної педагогічної освіти України.....	166
Shumylo M. Yu. Innovations in higher medical education in Ukraine.....	169
Ярощук А. А. Методи роботи вчителя при вивченні англійської мови військовими ліцеїстами з різним рівнем знань.....	171

SECTION 1. TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF PERSONAL RESOURCES

Гладкова В. М.,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри управління
факультету інформаційних технологій та управління
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

АКМЕСИНЕРГЕТИЧНЕ ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

Самовдосконалення є явищем особистісно-соціальним. Із точки зору вершинної психології, особистість постійно прагне до самовдосконалення, виходу за власні обмеження, просування у бік найвищого, позамежного. Самовдосконалення складає підставу для самореалізації. На думку К. Абульханової-Славської, самореалізація – це своєрідна найвища стадія розвитку зрілої особистості, результат особистісного росту та розвитку. При чому, самовдосконалення розуміється як процес залучення до культури, невпинного підвищення рівня власних знань та активну реалізацію себе у житті [1; 2].

Менеджер у системі освіти протягом свого свідомого життя повинен прагнути самореалізуватися через самовиховання, саморозвиток, самовдосконалення, самокорекцію, самоорганізацію і самореорганізацію. Він невпинно прагне до свого *акме* в особистісному і професійному розвитку. Будучи синергетичним суб'єктом сам творить себе як нову неповторну особистість. Проте аналіз наукових розробок в галузях менеджменту, психології та педагогіки свідчить про те, що проблемам саморозвитку, самопроекування, самовиховання, самокоректування та самореалізації менеджерів науковцями приділяється недостатньо уваги. А в системі освіти ці прогалини ще більші. Тому що досі вважається, що керівником освітньої установи (аж надто керівником вищого навчального закладу) можна стати без додаткових внутрішніх зусиль і прагнень лише на підставі життєвого досвіду через висування та затвердження на керівній посаді.

Професійне самовдосконалення менеджера освіти – це усвідомлений цілеспрямований процес підвищення рівня власної

überzeugenden Konzept basieren, das es dem Studien Anfänger ermöglicht, sich progressiv der Erweiterung seiner fremdsprachlichen Kompetenz und dem eigentlichen Übersetzen zu widmen.

7. Fremdsprachenkompetenz und Arbeitsmarkt

In den 90er Jahren wurde seitens der Industrie beklagt, dass die Absolventen der Übersetzerausbildung nicht angemessen auf ihre Arbeit vorbereitet seien, dass zeitgemäße Fertigkeiten wie Computerkenntnisse fehlten, aber auch, dass die Fremdsprachenkenntnisse der Studierenden nicht ausreichten, um anspruchsvolle Übersetzungsarbeit zu leisten [5].

Das Berufsprofil der Übersetzer und Dolmetscher entwickelt sich ständig weiter. Dabei bleibt die zentrale Komponente des Übersetzens bestehen: die hohe Fremdsprachenkompetenz.

Literatur:

1. Hansen G., Die Rolle der fremdsprachlichen Kompetenz, in: Snell-Hornby et al., 1999 St. 341-343.
2. Schutyka L.V. Datenverarbeitungssystem. Kursarbeit –K.:NAU. 2006.
3. Witte H., Die Kulturkompetenz des Translators, Tübingen. 2000.
4. Reiß, K.; Vermeer, H.J. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. Tübingen. (Niemeyer) 1991.
5. Höning, H.G.: Konstruktives Übersetzen. Tübingen. (Stauffenburg) 1997.

Прус Н. О.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації

Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Побудова міжнародної співпраці, налагодження економічного співробітництва з іншими державами стає одним з пріоритетних напрямів економічного розвитку країни. Головним завданням освітнього процесу є підготовка висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця, що відповідатиме основним вимогам ринку праці. Необхідність володіння іноземною мовою стає невід'ємною складовою сучасного життя та змінює ставлення суспільства до дисципліни «Іноземна мова». Саме тому в освітніх

програмах вищих навчальних закладів приділяється значна увага викладанню іноземних мов, а постать викладача іноземної мови набуває особливої значущості.

Одним із основних принципів Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, що була прийнята в 2015 році, є «принцип полікультурності, що передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, формування відкритості, толерантного ставлення до відмінних ідей, цінностей, культури, мистецтва, вірувань інших народів» [1]. Саме тому побудова навчальної діяльності вищих навчальних закладів на основі принципу полікультурності є одним з основних напрямів навчального процесу, що сприяє вирішенню проблеми розвитку міжкультурної комунікації. «Така освіта, для якої ключовими поняттями є культура як вселюдське явище; це засіб допомогти особистості в подоланні шляху від засвоєння етнічної, національної культури до усвідомлення спільності інтересів народів у їхньому прагненні до миру, злагоди, прогресу через культурний розвиток» [2, с. 5].

Основними принципами полікультурної освіти є

- принцип глобальності культурно-освітнього процесу;
- принцип полікультурної толерантності та міжсвітової перспективи;
- принцип полікультурної ідентифікації та самоактуалізації особистості [3, с. 45].

Необхідно зауважити, що роль викладача іноземної мови у полікультурному навчанні була та залишається провідною. Адже «тип взаємодії викладача зі студентом є визначальним фактором у навчанні й успішності студента. Підкреслюється важливість усвідомлення викладачем власних цінностей, поглядів, сприйняття життя, власних забобів. Зміст курсу, стиль спілкування зі студентами, динаміка заняття, атмосфера в групі залежать від раси, етнічності, статі викладача» [4, с. 159].

Викладач іноземної мови як носій лінгвокраїнознавчого потенціалу є посередником між різними культурами, розвиваючи іншомовну комунікативну компетенцію, він сприяє формуванню полікультурності студентів, що проявляється в їх готовності до міжнаціонального діалогу та взаємодії з представниками інших культур, зниженню соціальної агресії, високому рівні толерантності.

Вивчення та засвоєння іноземної мови є безперервним комунікативним процесом, якість та успішність якого залежить від багатьох факторів. Оскільки при вивченні іноземної мови комунікація є інтерактивним процесом взаємодії різних культур, дуже важливе значення для викладача-філолога має його комунікативна компетентність, манера спілкування та подача матеріалу з огляду на створення сприятливого психологічного

клімату, що сприяє розкриттю індивідуальних особливостей кожного студента в рамках полікультурного освітнього середовища. Викладач іноземних мов долучає студентів до пізнання незнайомої культури, розвиває здатність підтримувати дружні взаємини та поважати культурну спадщину як своєї країни, так і країни, мова якої вивчається. Адже «базовим елементом становлення полікультурного мислення вважається розвиток ясного розуміння власної етнокультурної ідентичності, усвідомлення важливості вивчення власних культурних основ» [4, с. 158].

Полікультурне середовище надає можливість глибше вивчити і усвідомити різноманіття народів, що населяють світ, орієнтувати студентів майбутніх фахівців на цінності культури, діалогу та світорозуміння. Полікультурне середовище також спрямоване на вивчення формальної та неформальної системи освіти, передачі національних цінностей, традицій, ритуалів, що виражають погляди й вірування різних народів.

Формування у студентів загальних та професійно орієнтованих мовленнєвих компетентностей для забезпечення їхнього ефективного спілкування на професійному рівні, аналізу економічної ситуації та економічної діяльності в світі, ознайомлення зі світовим досвідом і досягненнями в галузі економіки, науки та техніки для подальшого використання їх в своїй практичній діяльності включає також формування системи полікультурних компетенцій: формування культури знань, що передбачає високий рівень знань про культурне різноманіття цивілізацій в просторі і в часі, та дозволяє адекватно здійснювати активну творчу діяльність в полікультурному просторі; розвиток культури поведінки, що відповідає полікультурному середовищу; формування емоційної культури адекватної полікультурному середовищу; формування культури саморозвитку в полікультурному середовищі.

Так, в процесі вивчення іноземної мови викладач використовує різні форми, прийоми та методи роботи, що сприяють розвитку не тільки іншомовної комунікативної компетентності, а й полукультурності. По-перше, велике значення мають підручники європейських видань, матеріал яких побудовано таким чином, щоб студенти могли сформувати в своїй свідомості певне уявлення про культурні особливості, традиції та звичаї країни, мова якої вивчається. Будь-яка тема вивчається на основі порівняльного аналізу та виявлення мовленнєвої специфіки, культурних розбіжностей та подібностей. Отже, вивчення країнознавчого матеріалу, підготовка презентацій і проєктів, проведення дискусій, дебатів і конференцій з певних тем культурологічної спрямованості, організація рольових ігор, що дозволяють вживатися в роль іншої людини та імітувати її поведінку, проведення віртуальних екскурсій, днів національної культури, аналіз

аудіо та відеоматеріалу, читання художньої та професійної літератури дозволяють оволодіти вербальним кодом іноземної мови, проаналізувати її будову, історію, систему, лексико-граматичні особливості й подібності до рідної мови студентів та розширити знання про світ і країну, мову якої вивчають студенти, про міжкультурні відмінності та їх роль у побутово-професійній діяльності, сформувати вміння обирати різні мовні форми, використовувати й перетворювати їх відповідно до низки екстралінгвістичних факторів (конкретних індивідів, які застосовують певні мовні одиниці у професійній сфері), зрозуміти правила ділового етикету та міжкультурної комунікації.

Формування полікультурної компетенції матиме успіх, якщо викладач використовуватиме такі форми роботи, що забезпечать становлення системи цілісних уявлень про мову, культуру, національні традиції та звичаї. Професійна полікультурна підготовка студентів повинна бути спрямована на формування здібностей спілкування та взаємодії з носіями культури країни, мова якої вивчається, на основі не тільки мови, але й осмислення ментальності, стилю поведінки, традицій.

Таким чином, можемо зробити висновок, що вивчення іноземної мови сприяє формуванню полікультурної особистості майбутніх фахівців. Але весь потенціал, яким вона володіє, буде повністю реалізовано, якщо викладач дотримуватиметься таких принципів: принципу діалогу культур, принципу самостійної пошукової та дослідницької діяльності, принципу інтерактивної взаємодії з представниками полікультурного світу, принципу навчання в умовах інтегрованого в початковий процес полікультурного мовленнєвого середовища. Адже поглиблення полікультурної спрямованості мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців в умовах глобального освітнього процесу є одним з найважливіших факторів формування толерантної свідомості особистості.

Література:

1. Авхутська С. Полікультурність як принцип історичної освіти: шляхи впровадження у вищу школу. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2017. Вип. 16. С. 245-252. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
2. Болгарінова В. Культура і полікультурна освіта. *Шлях освіти*. 2002. № 2. С. 3-6.
3. Завіна В. І. Педагогічна культура викладача вищої школи: навчальний посібник. Кіровоград, 2005. 200 с.
4. Свиридюк О. В. Полікультурність як стратегія інноваційного розвитку вищої педагогічної освіти в Україні (досвід Канади). *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. 2015, № 3 (47). С. 153-162.